

ระเบียบกรมการปกครอง

ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้กรมการปกครองออกระเบียบกำหนดประเภทของหลักฐานในการขอมีบัตรขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร ประกอบกับกฎกระทรวงได้มีการปรับปรุงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานบัตรประจำตัวประชาชนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและให้สอดคล้องกับสถานะในปัจจุบัน จึงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความ ในข้อ ๔ แห่งระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้มีบัตร” หมายความว่า ผู้ขอมีบัตร ขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน

“ผู้ถือบัตร” หมายความว่า ผู้ที่มีชื่อตัว ชื่อสกุลและรายการบุคคลปรากฏในบัตรประจำตัวประชาชน

“ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง” หมายความว่า คู่สมรส บุพการี และผู้สืบสันดานของผู้ถือบัตร

“บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่

“บุคคลผู้นำเชื้อถือ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ซึ่งมีภูมิลำเนาที่อยู่แน่นอน มีอาชีพมั่นคง และมีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอมีบัตรเป็นอย่างดี อาจเกี่ยวข้องเป็นญาติกันหรือไม่ก็ได้

“ข้อมูลเกี่ยวกับบัตร” หมายความว่า

(๑) รายการและภาพผู้ถือบัตรที่ปรากฏอยู่บนบัตร

(๒) ข้อมูลตามที่ปรากฏในแบบ บ.ป.๑

(๓) คู่ฉบับใบรับหรือคู่ฉบับใบแทนใบรับ

(๔) ลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ถือบัตร

“สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน” หมายความว่า ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง และให้หมายความรวมถึงจังหวัด กรุงเทพมหานคร และกระทรวงการต่างประเทศ

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร หรือกระทรวงการต่างประเทศแล้วแต่กรณี

“อำเภอ” หมายความรวมถึง กิ่งอำเภอ เขต เทศบาล เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งให้มีหน้าที่ทำบัตร หน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่ของกรมการปกครอง และ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

“นายอำเภอ” หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา และพนักงานส่วนท้องถิ่น ตามชื่อเรียกตำแหน่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ระบุให้เป็นหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่อตำแหน่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือหัวหน้าสำนักงานของส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ ของระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ ผู้ขอมีบัตร ให้ยื่นคำขอตาม แบบ บ.ป.๑ พร้อมแนบหลักฐานประกอบคำขอตามที่กำหนดในระเบียบนี้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขต สำนักทะเบียนสาขา ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร สำนักงานเทศบาล ศาลาว่าการเมืองพัทยา สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง หน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่ของกรมการปกครอง สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

กรณีผู้ขอมีบัตรซึ่งมีถิ่นพำนักอยู่นอกราชอาณาจักรไทย จะยื่นคำขอได้เฉพาะการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร ณ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ และข้อ ๓๘ ของระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๖ ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจะขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรหรือจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาข้อมูลดังกล่าว ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในวันเวลาราชการ ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักบริการที่ ๑ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตั้งอยู่ที่วังไชยา ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และสำนักบริการที่ ๒ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตั้งอยู่ที่อาคารกรมการปกครอง คลอง ๙ ถนนลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

(๒) ที่ทำการปกครองจังหวัด ทุกจังหวัด

(๓) สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

(๔) ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ และสำนักงานเขตทุกแห่ง

(๕) ศาลาว่าการเมืองพัทยา

(๖) สำนักงานหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

(๗) สถานที่อื่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ข้อ ๓๗ การยื่นคำขอตามข้อ ๓๖ ให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงแสดงบัตรของตน หรือในกรณีที่ไม่มีบัตร ให้ผู้นั้นแสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นใดที่มีกฎหมายรับรองซึ่งต้องมีรูปถ่ายและสามารถแสดงตนได้รวมทั้งแสดงหลักฐานการเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง

ในกรณีผู้รับมอบอำนาจจากผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเป็นผู้ยื่นคำขอ นอกจากต้องแสดงหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้รับมอบอำนาจแสดงบัตรของตนและเอกสารการมอบอำนาจประกอบด้วย

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าหลักฐานหรือเอกสารตามวรรคหนึ่งและวรรคสองยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ จะสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงจนชัดเจนว่า เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงก็ได้

หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ให้แจ้งคำสั่งและเหตุผล ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอทราบ โดยแจ้งให้ทราบถึงสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครองด้วย

ข้อ ๓๘ คำขอตามระเบียบนี้ให้เป็นไปตามแบบคำขอตามประกาศกรมการปกครอง เรื่อง กำหนดแบบคำขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน”

ข้อ ๖ ให้เพิ่มความดังต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของข้อ ๔๐ ของระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔

“กรณีการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนนอกราชอาณาจักรให้กระทรวงการต่างประเทศ เบิกแบบพิมพ์ข้างต้นจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายให้กับ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ หรือส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุลตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๗ และข้อ ๔๘ ของระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔๗ ในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สำรวจเอกสารเกี่ยวกับบัตร ที่ครบกำหนดอายุการเก็บในปีนั้น แล้วทำบัญชีเอกสารเกี่ยวกับบัตรที่ขอทำลายตามแบบ บ.ป.๖ เสนอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกระทรวงการต่างประเทศแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติในกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น

ข้อ ๔๘ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกระทรวงการต่างประเทศ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการทำลายเอกสารเกี่ยวกับบัตร ประกอบด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่เป็น ประธานกรรมการ และกรรมการอีกไม่น้อยกว่าสองคนโดยแต่งตั้งจากราชการตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป หรือตั้งแต่ระดับ ๓ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ให้มีหน้าที่ควบคุมการทำลายเอกสารเกี่ยวกับบัตร ซึ่งผู้มีอำนาจอนุมัติให้ทำลายได้แล้ว และรายงานผลต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๒ ของระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๒ แบบพิมพ์ที่ใช้ปฏิบัติงานบัตรประจำตัวประชาชน ทุกประเภทให้อำเภอเบิกจาก ศูนย์บริหารภาค สาขาจังหวัด สำหรับการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนนอกราชอาณาจักรให้กระทรวง การต่างประเทศเบิกจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เพื่อดำเนินการเบิกจ่าย ให้กับสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ หรือส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุลตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

สุกิจ เจริญรัตนกุล

อธิบดีกรมการปกครอง